

Scrisoarea deschisă adresată adresată Președintelui României, Nicușor DAN,
Prim-ministrului Guvernului, Ilie BOLOJAN, și Ministrei Afacerilor Externe, Oana ȚOIU.

SCRISOARE DESCHISĂ

E timpul să devenim europeni și pe subiectul Taiwan

Pentru o deschidere în relația dintre București și Taipei

În atenția:

Dlui Nicușor DAN, Președintele României

Dlui Ilie BOLOJAN, Prim-ministrul Guvernului României

Dnei Oana ȚOIU, Ministra Afacerilor Externe

Excelențele Voastre,

Vă scriem pentru **a vă îndemna să scoateți din imobilism relația dintre România și Taiwan**. Suntem îngrijorați că țara noastră pierde bani și oportunități politice cu fiecare zi ce trece, cu fiecare zi petrecută într-o stare de eronată interpretare a unor realități globale și regionale.

Există tradițional o percepție eronată în administrația românească, pe care acum o conduceți, privitor la ce înseamnă principiul "O singură China" (*One China Policy*). **Această interpretare a fost stabilită în timpul dictaturii comuniste și nu s-a clintit de acolo** în ciuda atâtor evoluții prin care țara noastră a trecut

Această percepție interpretează principiul ca interzicând orice contact politic oficial cu Taiwanul și descurajează de facto cooperarea economică și contactele dintre oameni.

Aceasta este o interpretare obtuză, care în acest moment ne plasează într-o categorie de comportament mai apropiată de Rusia, Coreea de Nord sau Iran decât de Uniunea Europeană, Statele Unite și lumea liberă.

Ca să fie clar: **nu punem în discuție principiul “O singură China”**, care rămâne politica de stat a României. La fel cum este politica oficială și pentru aliații nostri: Statele Unite ale Americii, Germania, Franța, Marea Britanie. Ca și pentru Uniunea Europeană în ansamblu.

Ce înseamnă abordarea europeană în interiorul One China Policy? **Înseamnă dezvoltarea de relații economice, culturale și politice - fără a recunoaște Taiwanul ca stat independent.**

Ce înseamnă un comportament european pe tema Taiwanului?

15 state din UE au un birou economic și cultural la Taipei. Taiwan are 29 de asemenea birouri în Europa (patru în Germania, două în Franța, trei în Elveția). UE însăși are o reprezentanță la Taipei, deschisă în 2003.

Uniunea Europeană organizează summit-uri regulate UE - Taiwan, are acorduri de cooperare sectoriale cu Taiwan, Taiwanul participă la programul de cercetare Horizon (și fiind o țară care investește 10% din PIB în cercetare, această cooperare aduce beneficii și UE). Taiwanul are acces fără vize în spațiul Schengen.

Așa cum taiwanezii au acces și în SUA fără vize. **În primul său mandat de Președinte, Donald Trump a promovat Taiwan Travel Act, o lege care încurajează relațiile și contactele bilaterale dintre americani și taiwanezi la toate nivelurile administrației.** Partenerul nostru strategic de securitate, SUA, are relații profunde și garanții de securitate oferite Taiwanului, garantate la nivel de lege trecută prin Congres.

Excelențele voastre,

Pe subiectul Taiwan, România a obișnuit să se comporte ca un aliat ideal al Chinei comuniste. Ne pare rău să constatăm acest adevăr dureros. Dar concluzia este inevitabilă. Oficialii români sunt descurajați să se întâlnească cu cei taiwanezi. Există o obsesie legată de subiect - să nu cumva să supărăm China. China însăși este un mare beneficiar al investițiilor taiwaneze. **Practic, pe acest subiect, suntem mai chinezi decât chinezii.**

NU există nicio asumare politică sau instituțională a persoanelor care blochează acest dialog și parteneriat. Este o situație pe atât de caraghioasă, pe cât de suspectă.

Președinții, guvernele, miniștrii se schimbă, dar cei mai mulți dau din umeri și **nimeni nu pare să știe de ce suntem într-o situație care frizează ridicolul: România arată astăzi pe acest subiect, în fața lumii civilizate, ca un stat care a rămas în anii comunismului.**

România este astfel o bizarerie: o țară mare a UE, care nu are niciun fel de reprezentanță la Taipei. Statul român nu este reprezentat în niciun fel acolo, iar Taiwanul acoperă România de la biroul din Bratislava.

Ce pierde țara noastră?

În primul rând, **pierdem bani**, și în al doilea rând, **pierdem oportunități politice.** **România pierde anual investiții de sute de milioane de euro și ratează mii de locuri de muncă nou create pentru că cineva în statul român sabotează astfel chiar România.**

Cu 23 de milioane de locuitori, Taiwan are un PIB **triplu** față de România și este o **superputere în domeniul tehnologic.** Produce 90% din cipurile de ultimă generație la nivel mondial.

UE este cel mai mare investitor străin în Taiwan. Investițiile taiwaneze în UE arată situația bizară în care ne-am plasat singuri: 5 miliarde USD în Germania, 4,3 miliarde USD în Olanda, 1,6 miliarde USD în Italia. Și, poate cel mai dureros: 1,3 miliarde USD în Ungaria, 1,2 miliarde dolari în Cehia și 230 milioane USD în Polonia. **În România, investițiile taiwaneze sunt de doar 10 milioane (MILIOANE) USD, făcute foarte dificil, într-un mediu politic ostil, plin de bariere și piedici birocratice.**

Firmele taiwaneze mari - și țara are 10 coloși industriali între primele 500 companii din lume, între care cel mai mare producător mondial de microcipuri și cel mai mare producător mondial de electronice - nu vin în România fără **niciun fel de protecție consulară și întâmpinând probleme ridicole de câte ori trebuie să arate documente emise de statul taiwanez.**

Polonia organizează vizite bilaterale cu miniștri de Externe și oameni de afaceri, și are un forum de securitate la care tocmai vine ministrul de Externe taiwanez. Polonia tocmai a semnat cu Taiwan un acord de producere a dronelor. Ministrul ceh al Tehnologiei se află în aceste zile la Taipei pentru a semna acorduri guvernamentale. Firma Foxconn, cel mai mare producător de electronice din lume, are investiții în Polonia, Cehia și Ungaria, dar nu e prezentă în România.

Asta în timp ce oficialii români se minunează dacă să facă poze cu cei taiwanezi. Repetăm: toate aceste state, și SUA, și UE, și Polonia și Cehia și Ungaria au aceeași politică "O singură China" ca și noi. Niciuna însă nu o aplică mai chinez decât chinezii.

E timpul să nu ne mai facem de râs. E timpul să aducem în România banii și tehnologia taiwaneze.

Momentul este propice pentru că Taiwanul are o politică de reducere a dependenței economice față de China. Au două fonduri guvernamentale de investiții prin care oferă credite ieftine și garanții guvernamentale pentru investitorii lor, **practic sunt niște bani care își caută destinația în timp ce citiți aceste rânduri.**

Al doilea mare câștig este cel **politic și simbolic**. E aberant că avem un parteneriat strategic cu SUA și, pe subiectul Taiwan — care e important pentru ei — să fim **servanții Chinei**.

Statele Unite au nevoie de sprijin diplomatic din partea noastră pentru a descuraja China să rezolve conflictul prin forță. **Statele Unite trebuie să simtă că România este un aliat și un partener în lumea liberă**, nu un stat care e partener ba cu americanii ba cu chinezii, funcție de anotimp.

Vă propunem să faceți demersuri pentru:

1. **Deschiderea unei reprezentanțe a României la Taipei și a Taiwanului la București.**
2. **Un tratat de garantare a investițiilor și de evitare a dublei taxări între România și Taiwan.**
3. **Să ne asigurăm că toate pozițiile României despre Taiwan sunt în linie cu cele ale UE** de descurajare a tendinței recente a Chinei de a rezolva conflictul pe cale militară. Exemplu: declarația UE după summitul UE - China din 24 iulie 2025 — „UE reafirmă politica sa consecventă privind o singură Chină și își exprimă îngrijorarea privitor la creșterea tensiunilor în strâmtoarea Taiwan. UE se opune oricărei tentative unilaterale de a schimba status quo-ul prin forță și insistă pentru rezolvarea disputelor prin mijloace pașnice, în acord cu dreptul internațional.”
4. **Să îndemnați partidele parlamentare să adopte o rezoluție oficială care exclude reunificarea prin forță cu Taiwanul.** Parlamentul European a adoptat mai multe asemenea rezoluții, iar partenerii noștri americani îndeamnă statele aliate să exprime oficial acest punct de vedere, pentru a descuraja China să meargă pe o cale periculoasă.
5. **Cooperarea între RoAid și agenția de dezvoltare internațională taiwaneză.** Ca două democrații tinere, România și Taiwan au de lucru în comun pe tema

războaielor informaționale (noi suntem atacați de Rusia, ei de China și sunt mult înaintea noastră ca pregătire).

6. **Să fie eliminate practici frustrante pentru investitorii și în general cetățenii taiwanezi** care au de-a face cu România (ștampila pusă nu pe pașaport ci pe o hârtie separată, caz unic în UE; cererea ca documente taiwaneze să fie autentificate în... China, etc).

Excelețele Voastre,

În concluzie, **în calitate de reprezentanți aleși ai cetățenilor României, considerăm că deschiderea relațiilor oficiale dintre România și Taiwan reprezintă nu doar o oportunitate diplomatică și economică, ci și o datorie morală în fața valorilor democratice pe care le împărtășim. Este o investiție în viitorul democratic al regiunii și în credibilitatea României pe scena internațională.**

De aceea, **vă solicităm să acționați cu responsabilitate și cu deschidere și să luați decizia istorică de a deschide relațiile oficiale dintre România și Taiwan**, consolidând astfel profilul european și internațional al țării noastre.

Suntem convinși că România, ca stat membru al Uniunii Europene și al NATO, are datoria de a acționa cu curaj și claritate în sprijinul democrațiilor care împărtășesc aceleași valori fundamentale. România are astfel șansa de a demonstra că rămâne fidelă principiilor sale fundamentale de libertate, solidaritate și demnitate națională.

Semnează:

Cristian GHINEA, senator, USR

Daniel Fenechiu, senator, PNL

Alexandru MURARU, deputat, PNL

Nagy SZABOLCS, deputat, UDMR

Sorin MOISE, senator, PSD

Zoltán Miklós, deputat, UDMR

Cristian-Augustin Niculescu-Țâgârlaș, senator, PNL

Ovidiu Jitaru, senator, PNL

Botond Csoma, deputat, UDMR